

sætning, at geistlige Embedsmænd virkelig skulle behandles som „vore andre Embedsmænd“. Dette kommer naturligtvis deraf, at de geistlige Embedsmænd efter deres Kalde ere stillede paa en helt anden Maade; de skulle være Folkets Lærere og Sjælesørgere, og derved bliver Forholdet et ganske andet end med Hensyn til andre Embedsmænd, der have deres bestemte, udtrykkelig angivne Forretninger, som kunne paalægges dem og sættes igjennem (Afbrydelse af S. N. Hansen) Ja! det er ikke interessant for det ærede Medlem, men jeg tør heller ikke paasta, at jeg stræber efter alene at være interessant for ham. Derimod tror jeg, at det vil være interessant for Andre at se, i hvilken Grad det ærede Medlem har set bort fra, hvad vi ved andre Leiligheder have gjort gjældende med Hensyn til andre Embedsmænds Stilling. Der var endog dem, som ved Sagens Behandling sidst her i Rigsdagen med megen Styrke hævdede, at man burde bevare Forholdet mellem Menighedene og deres Lærere og Sjælesørgere og saa meget som muligt knytte Præsterne til deres Sogne. Det er virkelig ikke en Tanke, som man saaledes kan vise bort med Overlegenhed, eller hvorom man kan sige, at den intetsteds hører hjemme, men at de geistlige Embedsmænd aldeles skulle behandles som „vore andre Embedsmænd“. Der er saaledes ganske vist forskellige Punkter, med Hensyn til hvilke der kan være Tvivl om, hvorvidt Folk omkring i Landet fuldelig have opfattet det, hvorom det dreier sig. Hvis man f. Ex. opkaster det Spørgsmaal, om Folket i det Hele taget helst ønsker at være fri for at svare Tiende, antager jeg, at Spørgsmaalet, stillet paa denne Maade, af en umaadelig Majoritet vil blive besvaret med Ja; men jeg mener dog, at denne hele Sag ikke lader sig reducere til det Spørgsmaal, om man ønsker at blive fri for Tienden, hvilket uregtelig vilde have simplificeret Sagen meget. Tager man derimod Sagen i dens Helhed, som den foreligger med alle disse forskellige Punkter, der angaa Spørgsmaal, som i lang Tid have spillet en stor Rolle, og som man i høi Grad har ønsket forandret, saa er det vist, at jeg tror, at det ikke falder saa let for Folket i Almindelighed, ligesaa lidt som for dem, der fuldstændig have fulgt For-

handlingerne og sat sig noiere ind i Sagen, at have en saadan afgjort særdig Dom om, at dette ene Forslag kan man paa ingen Maade gaa ind paa, men det andet kan man gaa ind paa. Jeg kan imidlertid ikke forhindre, at et saadant Forslag fremkommer, at det vinder Majoritet i dette Thing, og at det forhindrer Gjennemførelsen af en eller anden Ordning af Sagen, saa at denne ved de forestaaende Valg kan komme til at fremtræde som et Valgprogram — hvilket kan være mere eller mindre ønskeligt — det skal jeg indrømme, men jeg maa blot paa det Bestemteste forvare mig imod, at det har staaet i Ministeriets Magt at forhindre dette, og at vi, selv om jeg strax ved Rigsdagssamngens Begyndelse var fremkommen med det samme Forslag, som sidst blev vedtaget her, i det Væsentligste skulde befinde os paa et andet Standpunkt i denne Sag end det, hvorpaa vi netop nu staa.

Svar: Der falder en Ytring fra den høitærede Minister, som i mine Tanker var saa interessant, at jeg ikke kan negte mig den Fornøielse at begynde dermed. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) fremhævede, hvad han havde erfaret ved sine politiske Møder med Valgerne omkring i Landet, og den høitærede Minister brugte i den Anledning den Ytring, at det kunde være tvivlsomt, hvorvidt der derved var fremkommet et rigtigt Udtryk for Folkstemningen, da det var fremkommet i mere eller mindre farvede Kredse. Jeg har nu ikke vidst, at der var særlige Kulører paa de særlige Kredse, men det maa der jo altsaa være, og jeg vil for at oversætte det kalde dem røde, sorte og hvide. Hvad jeg imidlertid tror at være temmelig forvisset om Rigtigheden af er, at hvilken Farve de enkelte Kredse omkring i Landet end have, vil det store Flertal i hver eneste Kreds have den Farve, som finder sit Udtryk gennem det Forslag, der her er forelagt. Jeg hører ganske vist til dem, som ikke bleve lidet overraskede ved at høre, at den høitærede Minister ikke iaar vilde forelægge os det Forslag, han forelagde os ifjor, men paa den anden Side er jeg meget glad derved, i Særdeleshed efter